

سنجش و ارزیابی وزن ژئوپلیتیکی ایران در فرایند انتقال بخشی از قدرت جهانی از نیمکره غربی به نیمکره شرقی

سیدحمید سیدجعفری، عبدالرضا فرجی راد، کیومرث یزدان پناه درو

چکیده

پیش‌بینی انتقال قدرت جهانی (یا حداقل بخشی از آن) از نیمکره غربی به نیمکره شرقی و همچنین بروز برخی نشانه‌های آن در دهه جاری میلادی سبب شده تا توجه کشورها بیش‌ازپیش به ترسیم وضعیت ژئوپلیتیکی آن‌ها پس از جابجایی قدرت معطوف شود به نحوی که هم‌اکنون تعیین وزن ژئوپلیتیکی کشورها در نظام بین‌الملل در پساجابجایی قدرت، تقریباً به دغدغه‌ای برای آینده پژوهان سیاسی تبدیل شده است. هدف این پژوهش تبیین وزن ژئوپلیتیکی کشور در فرایند جابجایی قدرت با استفاده از روش مصاحبه و پرسشنامه و به شیوه کمی‌سازی داده‌های پرسشنامه است. الگویی که توسط نویسندگان برای سنجش وزن ژئوپلیتیکی ایران ارائه شده متشکل از نه عامل اقتصادی، سیاسی، نظامی، فضایی، فرامرزی، سرزمینی، علمی، اجتماعی و فرهنگی است که پس از وزن‌دهی به شاخص‌های هر کدام از آن‌ها به سنجش وزن ژئوپلیتیکی ایران پرداخته است. بر این اساس، مشخص گردید در صورت اجرای کامل فرایند انتقال قدرت، چنانچه حداکثر و حداقل میزان ممکن برای افزایش یا کاهش وزن ژئوپلیتیکی ایران به ترتیب «+۱۰۰» و «-۱۰۰» در نظر گرفته شود، مقدار تغییر وزن ایران برابر با «۲۷/۰۶+» خواهد بود. این رقم نشان‌دهنده این است که اولاً: فرآیند جابجایی قدرت موجب افزایش وزن ژئوپلیتیکی ایران خواهد شد و ثانیاً مقدار این افزایش حدوداً برابر با « $\frac{1}{4}$ » بیشینه مقداری است که می‌تواند به وزن ایران اضافه شود.

کلیدواژه‌ها: ژئوپلیتیک، قدرت جهانی، هژمونی، وزن ژئوپلیتیکی، انتقال قدرت